

=exact

Exact MKB Barometer
onderzoek 2025

Uitkomsten MKB Nederland

Inhoud

1. Inleiding en methodologie
2. Samenvatting van de resultaten
3. Resultaten per onderwerp:
 - A. Ondernemersklimaat & ondernemerschap
 - B. Bedrijfsdoelen en -uitdagingen
 - C. Financiële vooruitzichten & administratieve uitdagingen
 - D. Automatisering, data en AI
 - E. Maatschappelijk verantwoord ondernemen
4. Contact

1. Inleiding en methodologie

Inleiding

Met het MKB Barometer onderzoek houdt Exact vinger aan de pols bij het midden- en kleinbedrijf. De MKB Barometer is een onafhankelijk onderzoek naar zakelijke uitdagingen van mkb'ers in Nederland, onder meer op het gebied van financiën, de rol van nieuwe technologieën en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Het onderzoek wordt jaarlijks uitgevoerd en deze negende editie heeft plaatsgevonden in het eerste kwartaal van 2025. In totaal werkten 897 respondenten mee: bedrijfseigenaren of leidinggevenden van mkb-ondernemingen, allen met een bedrijfsgrootte tussen 2 en 250 FTE. Zij zijn bevraagd naar hun bevindingen via een web gebaseerde panel survey. Onderzoeksbureau [Markteffect](#) voerde het onderzoek uit in opdracht van Exact.

De steekproef is dusdanig ingericht dat er naast overall uitkomsten ook sectorspecifieke uitspraken gedaan kunnen worden; namelijk voor accountancy, handel, productie, zakelijke dienstverlening en bouw.

Respondenten zouden bij toeval klant van Exact kunnen zijn. Dit is echter niet bij ons bekend en respondenten zijn hier door het onafhankelijke onderzoeksbureau ook niet op geselecteerd.

Dit onderzoek is ook uitgevoerd in België. [Klik hier](#) voor meer informatie over het MKB Barometer onderzoek en uitkomsten van het Belgische KMO Barometer onderzoek.

Delft, 1 april 2025

Methodologie

Let op!
Door afronding kan het voorkomen dat percentages optellen tot 99% of 101%.

Onderzoeksopzet en -verantwoording

Steekproef: n=897. Doelgroep: hoger en midden management van Nederlandse mkb-bedrijven.
Methode: kwantitatief online onderzoek, data zijn verzameld via de panels van Markteffect.

Bedrijfsgrootte		Bedrijfsgrootte gedetailleerd		Sector		Buitenlandse vestigingen	
MKB klein (2 tot 50 wns.)	39%	2 tot 10 medewerkers	16%	Overige branches	27%	Ja	30%
MKB middelgroot (50 tot 250 wns.)	61%	10 tot 20 medewerkers	16%	Zakelijke dienstverlening	20%	Nee	70%
		20 tot 50 medewerkers	29%	Handel	21%		
		50 tot 250 medewerkers	39%	Industrie	19%		
				Bouwnijverheid	7%		
				Accountancy	6%		

2. Samenvatting van de resultaten

Samenvatting MKB Barometer 2025

In 2025 liet Exact voor de negende keer het MKB Barometer onderzoek uitvoeren. Dit onderzoek, dat werd gehouden onder 897 Nederlandse mkb'ers in het eerste kwartaal van het jaar, laat zien dat ondernemers voor diverse uitdagingen staan, maar positief zijn over omzet- en winstverwachtingen. De economische situatie is daarbij het meest van invloed op ondernemers in ons land. Cijfers van het [CBS](#) laten zien dat het bruto binnenlands product (bbp), na de daling die begon in 2023, vanaf het 2e kwartaal van 2024 weer voorzichtig aan het stijgen is.

Ondernemersklimaat en ondernemerschap

De meerderheid van de mkb'ers in ons land bestempelt het ondernemersklimaat als uitdagend. Economische ontwikkelingen en wet- en regelgeving zijn de belangrijkste oorzaken. Desondanks ervaren mkb'ers het ondernemerschap positief. Een ruime meerderheid van 84% heeft evenveel of zelfs meer plezier in zijn of haar werk dan vorig jaar.

Bedrijfsdoelen en (personeels) uitdagingen

De belangrijkste zakelijke uitdaging in 2025 is het vinden en behouden van medewerkers. Maar liefst 50% van de mkb-bedrijven heeft momenteel een personeelstekort, gemiddeld 6 FTE. Dat zorgt vooral voor stress en drukte op de werkvloer. Dit zien we ook terug in belangrijkste bedrijfsdoelstellingen voor dit jaar, waar personeel vinden en behouden op de eerste plaats staat. Het verhogen van de omzet en verlagen van de kosten maken de top 3 bedrijfsdoelstellingen compleet.

Automatisering, data en AI

De krapte op de arbeidsmarkt en stijgende kosten, vergroten de noodzaak om efficiënt te werken. Automatisering kan daarbij helpen. Uit het MKB Barometer onderzoek blijkt dat 94% van de mkb'ers vindt dat hun bedrijf onvoldoende geautomatiseerd is. Automatisering heeft bij 59% van de ondernemers prioriteit en 78% geeft aan budget te hebben gereserveerd ervoor. AI neemt een grote vlucht: een derde van de mkb-bedrijven gebruikt nu AI, in 2024 was dit nog 6%.

Financiële uitdagingen en administratieve uitdagingen

Gesproken over budget, we vroegen ondernemers via het MKB Barometer onderzoek ook naar hun boekhouding. Net als in voorgaande jaren is klanten tijdig laten betalen de grootste uitdaging van de financiële administratie. Jaarlijks blijkt bijna 3% van de totale waarde aan facturen oninbaar. 65% van de respondenten geeft aan hier geld door mis te lopen. Bij een vijfde (18%) gaat het op jaarbasis om 20.000 euro of meer.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Tot slot vroegen we ondernemers naar hun mening op het gebied van verantwoord ondernemen. Bij velen staat dit niet bovenaan de prioriteitenlijst, maar dit neemt niet weg dat verantwoord ondernemen breed gedragen wordt: 56% vindt dat men als mkb-bedrijf een voortrekkersrol in de maatschappij heeft op dit vlak.

3A. Uitkomsten:

Ondernemersklimaat & ondernemerschap

Visie op het Nederlandse ondernemersklimaat

Een derde van de mkb'ers is positief gestemd

Hun bedrijf heeft voldoende kapitaal (50%), er is een goede toegang tot de markt (49%), er zijn voldoende kansen (45%) en er is voldoende vraag (35%).

56% van de mkb'ers vindt het Nederlandse ondernemersklimaat uitdagend.

Zij maken zich vooral zorgen over de economische ontwikkelingen (54%) en wet- en regelgeving (39%).

12% van de mkb'ers heeft een sombere kijk op het Nederlandse ondernemersklimaat

Zij maken zich ook vooral zorgen over de economische ontwikkelingen (70%) en wet- en regelgeving (62%).

Significante verschillen

- Kleine mkb-bedrijven zijn wat vaker somber (15%) dan middelgrote mkb-bedrijven (8%).
- Bedrijven met vestigingen in het buitenland zijn vaker positief (39%) dan bedrijven zonder vestigingen in het buitenland (29%).

” Uitdagend/somber

“Stijgende kostprijzen van grondstoffen”

“Importtarieven VS”

“Buitenlandse problemen die ook invloed hebben op onze import en export”

“Politieke instabiliteit en gebrek aan besluitvorming”

Hoe kijkt u vanuit uw bedrijf naar het Nederlandse ondernemersklimaat? (%)

32%

positief

Redenen (%)

Beschikken over voldoende kapitaal	50
Hebben goede toegang tot de markt	49
Voldoende kansen voor ons	45
Voldoende vraag naar product/dienst	35
Wet- en regelgeving is gunstig	17

56%

uitdagend

Redenen (%)

Economische ontwikkelingen	54
Wet- en regelgeving	39
Toenemende concurrentie	28
Stijgende klantverwachtingen	25
Technologische ontwikkelingen	18

12%

somber

Redenen (%)

Economische ontwikkelingen	70
Wet- en regelgeving	62
Toenemende concurrentie	17
Technologische ontwikkelingen	8
Stijgende klantverwachtingen	7

Impact ondernemerschap op het privéleven

Gezien de uitdagingen waarmee ondernemers te maken hebben, waren we ook benieuwd hoe ondernemers de impact van het ondernemerschap ervaren op hun privéleven en hoeveel plezier men in het werk heeft.

88% van de mkb'ers is positief over de impact van het ondernemerschap

35% krijgt er alleen maar energie van. Het ondernemerschap maakt hen gelukkig. 53% geeft aan het ondernemerschap als iets positiefs te ervaren, maar ook dat het wel veel tijd kost wat ten koste gaat van het privéleven.

84% van de mkb'ers heeft evenveel of meer plezier in het ondernemerschap als vorig jaar

We vroegen respondenten ook hoeveel plezier zij in hun werk hebben. Wat blijkt? 13% heeft meer plezier in het ondernemerschap dan in 2025. Nog eens 71% heeft er evenveel plezier in.

Significante verschillen

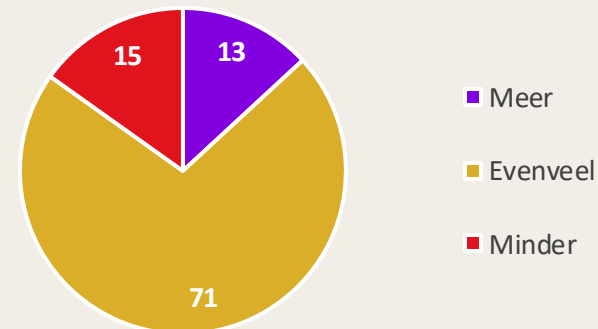
Er zijn geen verschillen per sector, kleine of middelgrote mkb-bedrijven of het wel of niet hebben van buitenlandse vestigingen.

De impact van het ondernemerschap op mijn privéleven is vooral ... (%)

88%
positief

Hoeveel plezier heeft u in het ondernemerschap vergeleken met vorig jaar? (%)

84%
evenveel
of meer

Waar ondernemers wakker van liggen

Bijna drie kwart van de mkb'ers ligt wakker van iets

Hoewel de ondernemers het ondernemerschap grotendeels positief ervaren, ligt bijna drie kwart wel eens ergens wakker van. Men ligt vooral wakker van de werk-privébalans (27%) en personeelsproblemen (22%). Slechts 9% heeft zorgen over geld. Over blijven met technologie ligt 5% wakker.

Significante verschillen

- Mkb'ers met vestigingen in het buitenland liggen significant vaker wakker van iets (79%) dan mkb'ers zonder vestigingen in het buitenland (69%).
- Ten aanzien van de zorgen waarvan men wakker van ligt, zijn er geen verschillen per sector, kleine of middelgrote mkb-bedrijven of het wel of niet hebben van buitenlandse vestigingen.

72%
ligt
wakker

Waar ligt u als ondernemer wakker van? (%)

3B. Uitkomsten:

Bedrijfsdoelen en uitdagingen

Zakelijke uitdagingen

Het vinden en behouden van personeel is de nummer één zakelijke uitdaging

Hoewel ondernemers dus vrij positief zijn over het ondernemerschap en de impact ervan op hun privéleven, zien we ook dat ze het Nederlandse ondernemersklimaat als uitdagend beoordelen. We vroegen respondenten daarom naar de meest belangrijke zakelijke uitdagingen voor 2025.

Net als in 2024 staat bij de helft van de mkb-bedrijven het vinden en behouden van personeel bovenaan het lijstje. Daarnaast zien ze het als een uitdaging om de kosten te verlagen (41%), efficiënter te werken (34%), klanten te vinden (31%) en te voldoen aan wet- en regelgeving (27%). Een minderheid heeft automatisering en blijven op het gebied van technologieën op de lijst met uitdagingen staan. Verantwoord ondernemen is de hekkensluiter, dit staat slechts bij 12% van de ondernemers op de prioriteitenlijst.

Significante verschillen

Er zijn geen verschillen per sector, kleine of middelgrote mkb-bedrijven of het wel of niet hebben van buitenlandse vestigingen.

Wat zijn de top 3 zakelijke uitdagingen voor het bedrijf in 2025? (%)

Maximaal 3 antwoorden

Bedrijfsdoelstellingen

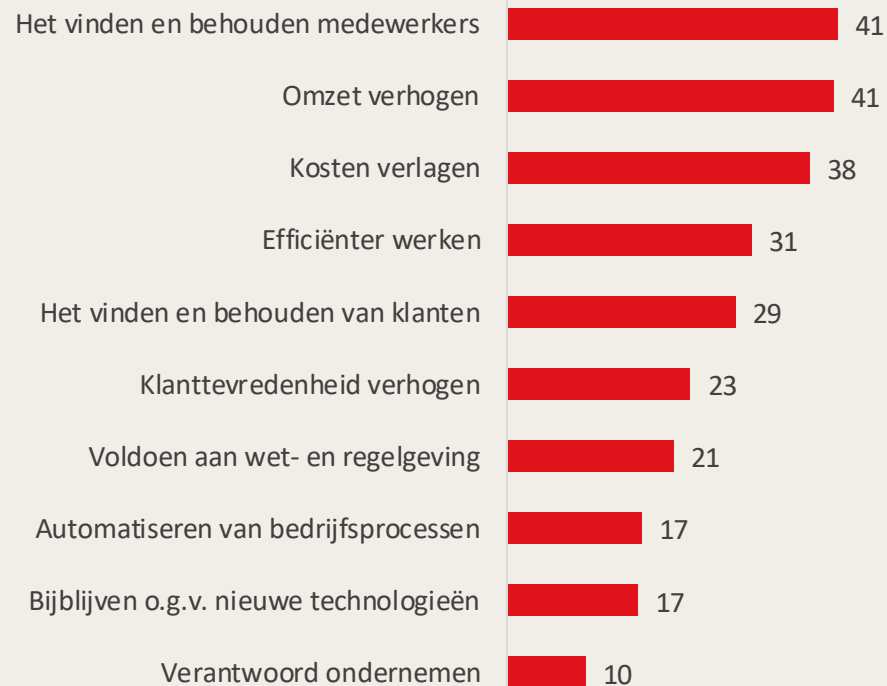
Voldoende medewerkers en omzet verhogen zijn de belangrijkste doelstellingen

In lijn met de zakelijke uitdagingen zien we dat, evenals in 2024, het vinden en behouden van medewerkers (41%) en het verhogen van de omzet (41%) de meest genoemde bedrijfsdoelstellingen zijn. Ook kosten verlagen (38%) en efficiënter werken (31%) scoren hoog. Dat laatste is niet verrassend gezien de krappe arbeidsmarkt. Ondernemers moeten nog altijd veel werk verzetten met relatief weinig mensen.

Significante verschillen

- Middelhete mkb-bedrijven zijn vaker dan kleine mkb-bedrijven gericht op het vinden en behouden van medewerkers (48% vs. 37%) en blijven qua nieuwe technologieën (22% vs. 13%). Kleine mkb-bedrijven zijn vaker gericht op het vinden en behouden van klanten (32%) dan middelgrote mkb-bedrijven (23%).
- De handelssector is meer dan de overige sectoren gericht op het verhogen van de omzet (60% vs. 41% gemiddeld) en het vinden/behouden van klanten (38% vs. 29%) en minder op het vinden en behouden van medewerkers (31% vs. 41%) en efficiënter werken (22% vs. 31%).
- Mkb-bedrijven met vestigingen in het buitenland zijn vaker dan bedrijven die alleen nationaal actief zijn, gericht op blijven qua nieuwe technologieën (22% vs. 15%) en het automatiseren van processen (22% vs. 15%).

Wat zijn de 3 belangrijkste bedrijfsdoelstellingen voor 2025? (%)

Middelen om bedrijfsdoelstellingen te behalen

Kostenreductie wordt het vaakst genoemd als middel om het resultaat te halen

Op de vraag welke middelen men gaat inzetten om de bedrijfsdoelstellingen in 2025 te behalen, beantwoordt bijna de helft 'kosten reduceren'. Op de tweede plek (36%) zien we het uitbreiden van het aantal medewerkers terug. Het automatiseren van bedrijfsprocessen maakt de top drie compleet en is voor ruim een derde van de ondervraagden een belangrijk middel om bedrijfsdoelstellingen te behalen.

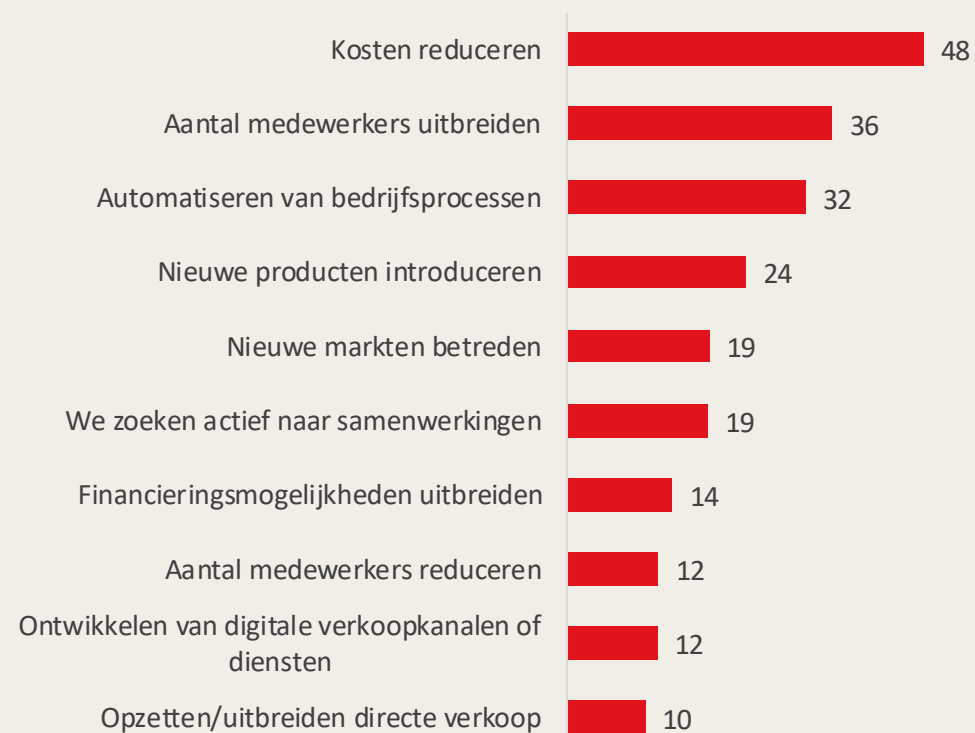
Andere middelen die worden ingezet, zijn gericht op het creëren van omzetkansen

Men gaat daartoe nieuwe producten introduceren (24%), nieuwe markten betreden (19%), actief zoeken naar samenwerkingen (19%), financieringsmogelijkheden uitbreiden (14%), digitale verkoopkanalen en diensten ontwikkelen (12%) of directe verkoop opzetten (10%).

Significante verschillen

- De accountancysector richt zich meer (26%) dan gemiddeld (12%) op het reduceren van het aantal medewerkers.
- De handelssector richt zich meer dan gemiddeld op het introduceren van nieuwe producten (34% vs. 24%) en het opzetten/uitbreiden van digitale verkoopkanalen of diensten (21% vs. 12%).

Welke middelen is het bedrijf voornamelijk van plan in te zetten om de bedrijfsdoelstellingen in 2025 te behalen? (%)

Personeelsuitdagingen

De helft van de mkb'ers ervaart personeelstekort

Eerder in dit rapport was te lezen dat het vinden en behouden van medewerkers de meest genoemde zakelijke uitdaging voor 2025 is. We vroegen mkb'ers daarom of zij op dit moment een personeelstekort hebben. Dit is bij de helft van de mkb-bedrijven het geval (evenals in 2024). Zoomen we dieper in op dit percentage dan zien we dat het personeelstekort hoger is bij middelgrote mkb-bedrijven (50-250 FTE) dan bij kleine mkb-bedrijven (2-50 FTE), respectievelijk 69% en 39%. Gemiddeld hebben mkb-bedrijven in ons land zes vacatures openstaan.

Personeelstekort zorgt voor stress en drukte op de werkvloer

Naast meer drukte en stress (67%) leidt het aanhoudende tekort bij één derde van de bedrijven tot nieuwe taakverdelingen op de werkvloer (dit is hoger dan in 20024). Bij meer dan een kwart van de bedrijven stagneert zelfs de groei van het bedrijf. Daarnaast heeft bijna een kwart door de krapte te maken met hogere looneisen van hun personeel.

Significante verschillen

- Het personeelstekort is hoger bij de middelgrote mkb- bedrijven (69%) dan bij de kleine mkb- bedrijven (39%).
- Van alle sectoren heeft de industrie het hoogste personeelstekort (62%).

50%
heeft
vacatures

”

“Het ziekteverzuim stijgt”

“Er is meer werk dan we aankunnen”

“Personeel verlaat de organisatie”

Wat zijn de gevolgen van het personeelstekort? (%)

6 FTE
gemiddeld

3C. Uitkomsten:

Financiële vooruitzichten & administratieve uitdagingen

Verwachting omzet en netto winstmarge in 2025

86% van de mkb-bedrijven is positief over de omzetverwachting voor 2025

Eerder in dit rapport bleek al dat ondernemers niet wakker liggen van geldzorgen (slechts 9%). Dit zien we ook terug in de omzet- en winstmargeverwachting die bedrijven hebben. Bijna alle mkb-bedrijven verwachten voor 2025 positieve cijfers op deze KPI's. 41% verwacht een stabiele omzet en 44% verwacht een omzetstijging van 2% of meer. Slechts 14% verwacht een omzetsdaling van meer dan -2%.

90% van de mkb-bedrijven is positief over de netto winstmarge voor 2025

39% van de respondenten verwacht een neutrale ontwikkeling en 51% verwacht een stijging van de netto winstmarge van 2% of meer. Slechts 10% verwacht een daling van meer dan -2%.

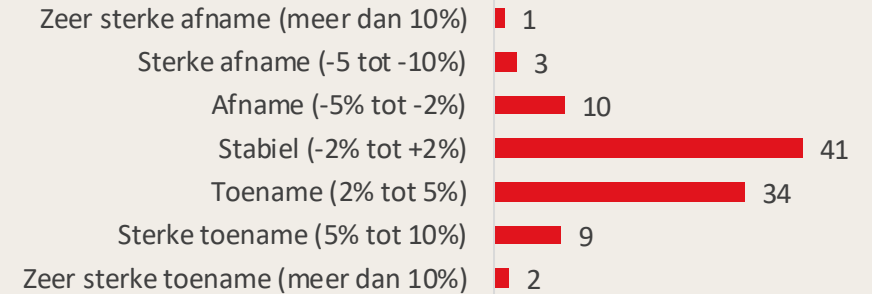
Significante verschillen

- Mkb-bedrijven met vestigingen in het buitenland verwachten vaker een omzetsdaling (20%) dan mkb-bedrijven zonder vestigingen in het buitenland (12%).

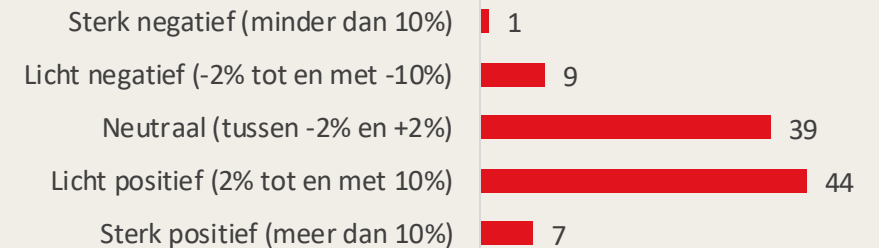
86%
stabiel -
toename

90%
neutraal -
positief

Verwacht u dat de omzet van het bedrijf toe- of afneemt in 2025? (%)

Verwacht u in 2025 een positieve, neutrale of negatieve netto winstmarge? (%)

Investerings in 2025

Bijna alle mkb-bedrijven investeren in het bedrijf in 2025

Eén derde investeert tot 5% van de omzet, iets meer dan een derde investeert 5% tot 10% en een vijfde van de mkb-bedrijven in ons land investeert zelfs meer dan 10% van de omzet. Slechts 7% van alle mkb-bedrijven is niet van plan te investeren in 2025. Sommigen van hen geven aan in 2024 al investeringen te hebben gedaan, anderen hebben op dit moment onvoldoende financiële ruimte.

Men investeert met name in technologie en medewerkers

Eerder zagen we dat de meest genoemde bedrijfsdoelstellingen voor 2025 zijn: het verhogen van de omzet, het vinden/behouden van medewerkers, kosten verlagen en efficiënter werken. Dit zien we ook terug in de investeringen die mkb-bedrijven in 2025 gaan doen. We vroegen waar men *voornamelijk* in gaat investeren. Een derde geeft aan in technologie (machines en bedrijfssoftware) en een vijfde voornamelijk in de medewerkers.

Significante verschillen

- Middelgrote mkb-bedrijven investeren vaker (98%) dan kleine mkb-bedrijven (89%).
- Kleine mkb-bedrijven investeren vaker in marketing (21%) dan middelgrote bedrijven (9%).
- De sector Industrie investeert vaker in technologie (51%) vergeleken met de andere sectoren.

"Wij hebben al 5 jaar achter elkaar geïnvesteerd"

"De financiële onzekerheid in de sector is te groot"

"Er is onvoldoende financiële ruimte"

Verwacht u dat het bedrijf in 2025 gaat investeren? (%)

Waar in wordt er in 2025 voornamelijk in geïnvesteerd? (%)

Impact van inflatie op het bedrijfsresultaat

Merendeel mkb-bedrijven ervaart negatief effect inflatie

Bij een kleine meerderheid van 56% van alle mkb-bedrijven heeft de inflatie een negatief effect op het bedrijfsresultaat. Dit komt doordat men de hogere prijzen niet of slechts gedeeltelijk kan doorberekenen aan klanten (30%), of doordat de hogere prijzen wel worden doorberekend, maar de verkopen daardoor afnemen (12%). Daarnaast beperkt 6% van de mkb-bedrijven de productie als gevolg van de inflatie. Het aandeel dat zelfs vreest dat het bedrijf moet stoppen is eveneens 6%.

45% heeft geen last van de inflatie

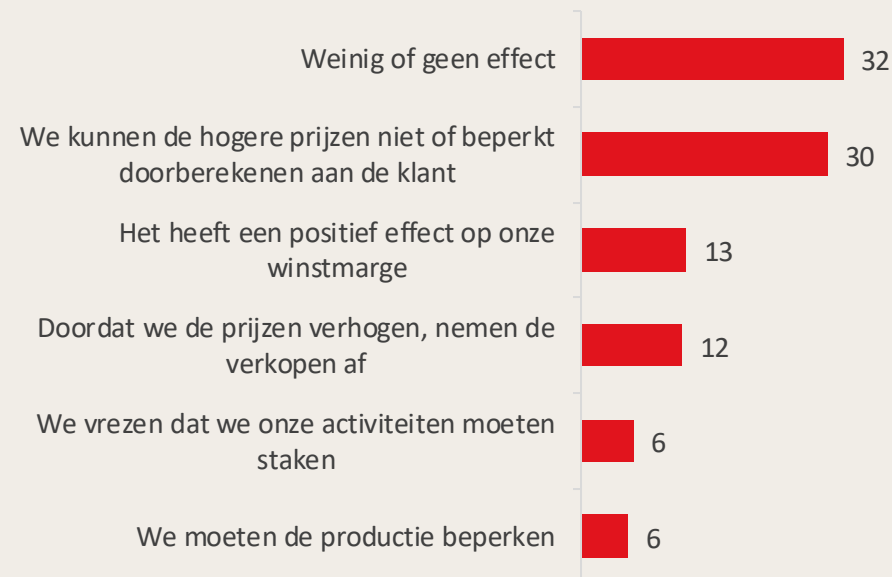
We zien daarentegen ook dat 32% van de mkb-bedrijven weinig tot geen effect ervaart van de inflatie. 13% ziet zelfs een positief effect op de winstmarge als gevolg van de inflatie.

Significante verschillen

- Mkb-bedrijven in de industriector ervaren vaker een negatief effect (62%). Mkb-bedrijven in de zakelijke dienstverlening ervaren juist minder vaak een negatief effect (45%) dan gemiddeld (55%).
- Mkb-bedrijven die internationaal actief zijn geven iets vaker dan mkb-bedrijven die nationaal actief zijn aan dat de inflatie een positief effect heeft op de winstmarge (18% vs. 10%), of er juist voor zorgt dat men vreest te moeten stoppen (13% vs. 3%).

55%
negatief
effect

Op welke manier heeft inflatie (zoals hogere energie- en grondstofprijzen) voornamelijk effect op het bedrijfsresultaat?
(%)

Uitdagingen van de financiële administratie

Klanten tijdig laten betalen is de grootste uitdaging

We vroegen mkb'ers in dit onderzoek ook naar hun boekhouding.

Net als voorgaande jaren is klanten tijdig laten betalen de grootste uitdaging van de financiële administratie, 34% van de ondernemers vindt dit lastig.

Gemiddelde betaaltermijn: 27,7 dagen

Zoomen we dieper in op de uitdaging klanten tijdig te laten betalen, dan zien we dat mkb'ers gemiddeld betaald krijgen na 27,7 dagen. In de industriesector ligt dit nog een stuk hoger, daar moeten ondernemers gemiddeld 34 dagen wachten op hun geld. In de handelssector wordt men het snelst betaald, gemiddeld binnen 22 dagen.

Significante verschillen

- Middelgrote mkb-bedrijven vinden prognoses maken/optimaliseren vaker een uitdaging (34%) dan kleine mkb-bedrijven (22%).
- Mkb-bedrijven met vestigingen in het buitenland ervaren vaker (25%) dan mkb-bedrijven zonder buitenlandse vestigingen (12%) de uitdaging om grip te houden op de financiën van vestigingen.
- Bedrijven in de industriesector hebben vaker de uitdaging om leveranciers op tijd te betalen (28%) dan gemiddeld (18%).

Wat zijn de belangrijkste uitdagingen in de financiële administratie? (%)

Maximaal 3 antwoorden

Impact te laat betaalde en onbetaalde facturen

Bij bijna alle mkb'ers hebben te maken met te late betaling

Waarom het belangrijk is dat klanten tijdig betalen, blijkt wel uit de vraag hoeveel procent van de facturen te laat wordt betaald. Het onderzoek toont namelijk aan dat bij 90% van de mkb-bedrijven te maken heeft met late betaling. Gemiddeld wordt 14,2% van de facturen te laat betaald. 2,4% van alle facturen in het Nederlandse mkb wordt zelfs helemaal niet betaald.

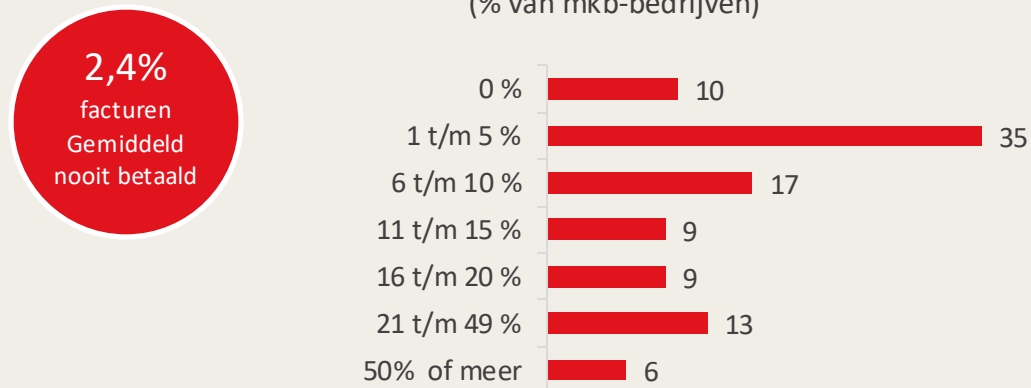
Eén vijfde van de mkb'ers mist jaarlijks meer dan € 20.000,-

Hoeveel geld ondernemers mislopen, blijkt uit de grafiek hiernaast. De helft van de ondernemers mist door oninbare facturen op jaarbasis een bedrag tot € 20.000,-. Een vijfde van de ondernemers geeft aan jaarlijks zelfs meer dan € 20.000,- mis te lopen

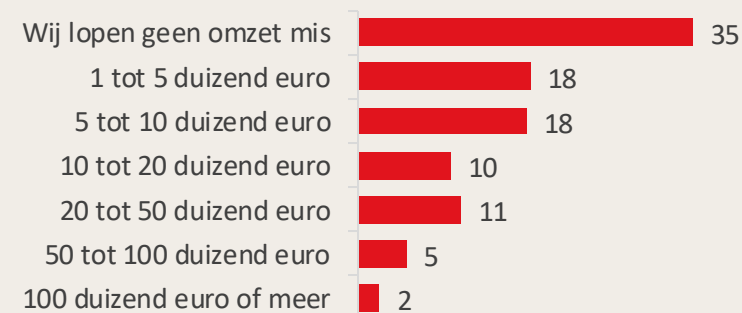
Significante verschillen

- Mkb-bedrijven met vestigingen in het buitenland lopen vaker omzet mis (80%) dan mkb-bedrijven zonder vestigingen in het buitenland (57%).
- Bedrijven in de handelssector lopen minder vaak omzet mis (48%) dan gemiddeld (65%).

Hoeveel procent van de facturen wordt te laat betaald? (% van mkb-bedrijven)

Hoeveel omzet loopt het bedrijf op jaarbasis bij benadering mis door oninbare facturen ? (%)

Bescherming tegen wanbetaling

20% van de mkb'ers beschermt zich niet tegen wanbetaling

Op de vraag wat ondernemers doen om zich te beschermen tegen wanbetaling antwoordt ruim een derde (39%) samen te werken met een incassobureau. Nog eens 36% controleert de kredietwaardigheid van nieuwe klanten. Opmerkelijk is het feit dat bijna een kwart (23%) van de ondernemers verlies voor lief neemt en hier een buffer voor aanlegt. Nog eens een vijfde van de mkb'ers beschermt zich zelfs op geen enkele manier tegen wanbetaling.

Significante verschillen

- Mkb-bedrijven zonder vestigingen in het buitenland beschermen zich vaker niet (25% niet) dan bedrijven met vestigingen in het buitenland (9% niet).
- Kleine mkb-bedrijven beschermen zich vaker niet (23% niet) dan middelgrote mkb-bedrijven (15% niet).
- De sector Industrie doet vaker een controle van de kredietwaardigheid (53%) dan gemiddeld (36%).

Hoe beschermt het bedrijf zich tegen (mogelijke) betalingsachterstanden/ wanbetalingen van klanten? (%)

Voornamelijk gebruikte facturatiemethode

E-facturatie bij 8% populair

De manier van factureren kan bijdragen aan het sneller en beter betaald krijgen van facturen. Elektronisch factureren via het Peppol netwerk heeft de toekomst en zal per 1 juli 2030 vanuit de overheid verplicht worden. Momenteel is dit echter nog niet populair, slechts 8% van de mkb'ers maakt op dit moment voornamelijk gebruik van e-facturen. De meeste ondernemers (40%) versturen voornamelijk facturen per mail, zelfs zonder er een betaallink aan toe te voegen.

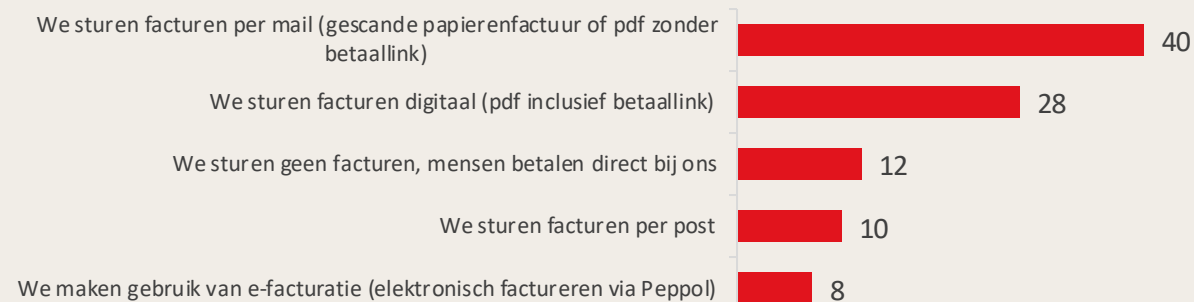
Grootste drempels e-facturatie: software-technische implementatie

40% van de respondenten noemt de software-technische implementatie een grote drempel om over te gaan op e-facturatie. Ook is er weerstand bij klanten en leveranciers (35%). Een kwart voelt bovendien geen urgentie zolang het niet wettelijk verplicht is.

Significante verschillen

- Bedrijven in de sector Handel gebruiken vaker voornamelijk directe betaling (28%) dan gemiddeld (12%).
- Kleine mkb-bedrijven geven vaker aan niet te weten wat de voordelen van e-facturatie zijn (18%) dan middelgrote mkb-bedrijven (8%).

Op welke manier factureert het bedrijf voornamelijk? (%)

Wat zijn drempels voor het gebruiken van e-facturen (elektronische facturen die verzonden worden via Peppol)? (%)

3D. Uitkomsten:

Automatisering, data en AI

Huidige implementatie van software en automatisering

Efficiënter werken en het automatiseren van bedrijfsprocessen zijn voor veel mkb'ers belangrijke zakelijke uitdagingen in 2025. We vroegen mkb'ers in dit onderzoek daarom naar hun bredere mening op het gebied van automatisering, data en AI. Allereerst vroegen we hen welke bedrijfsprocessen al geautomatiseerd zijn.

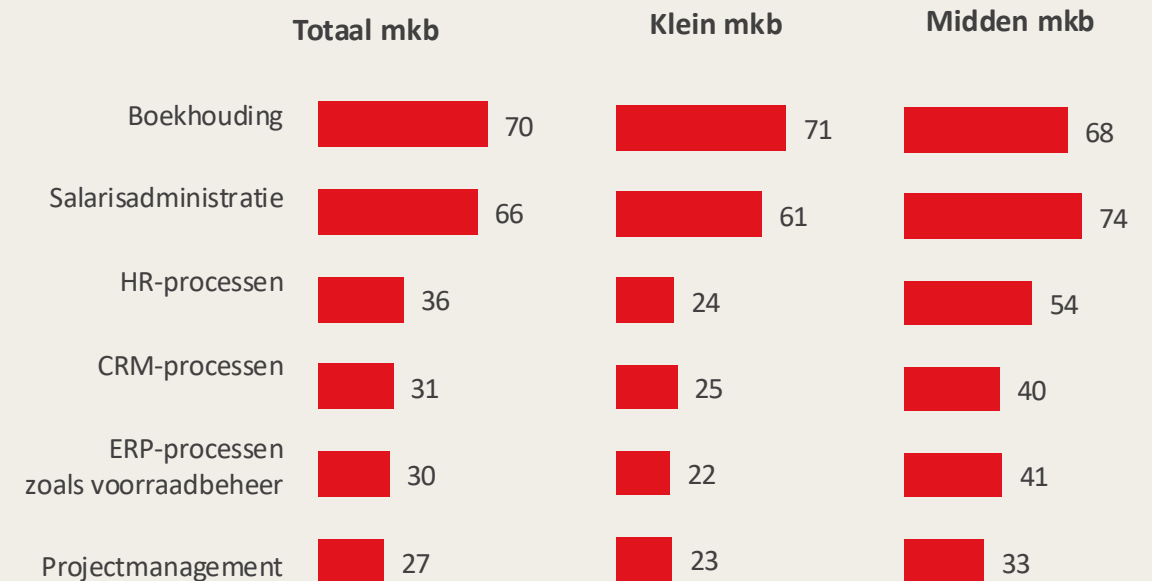
De boekhouding en salarisadministratie verlopen bij twee derde van de mkb-bedrijven via software en/of automatisering.

Men gebruikt aanzienlijk minder vaak software en/of automatisering voor HR-processen (36%), CRM-processen (31%), ERP-processen, waaronder voorraadbeheer (30%), en projectmanagement (27%).

Significante verschillen

- De boekhouding is bij alle bedrijfsoorten in vergelijkbare mate geautomatiseerd.
- Ten aanzien van alle andere processen zijn de middelgrote mkb-bedrijven significant vaker geautomatiseerd dan de kleine mkb-bedrijven.
- In de industriesector (44%) en handelssector (47%) wordt vaker gebruik gemaakt van ERP-software t.o.v. gemiddeld 30%.
- In de bouwsector (49%) en zakelijke dienstverlening (47) is projectmanagement vaker geautomatiseerd dan gemiddeld (27%).
- 40% van de zakelijke dienstverleners heeft CRM geautomatiseerd, ten opzichte van het mkb-gemiddelde van 31%.

Ons bedrijf gebruikt software voor / heeft de volgende processen geautomatiseerd (%)

Prioriteit van automatisering

Automatisering heeft prioriteit en er is geld beschikbaar

Bij 59% van de mkb'ers staat (verdere) automatisering hoog op de agenda. 60% van de mkb'ers is het ermee eens dat te weinig focus op automatisering een belangrijke reden is dat mkb-bedrijven kans missen. Daarnaast geeft meer dan een kwart aan dat start-ups, gebaseerd op nieuwe technologieën, een bedreiging vormen voor het voortbestaan van hun bedrijf. Mkb'ers maken dan ook vrij massaal geld vrij om werk te maken van automatisering. 78% heeft budget beschikbaar voor automatisering.

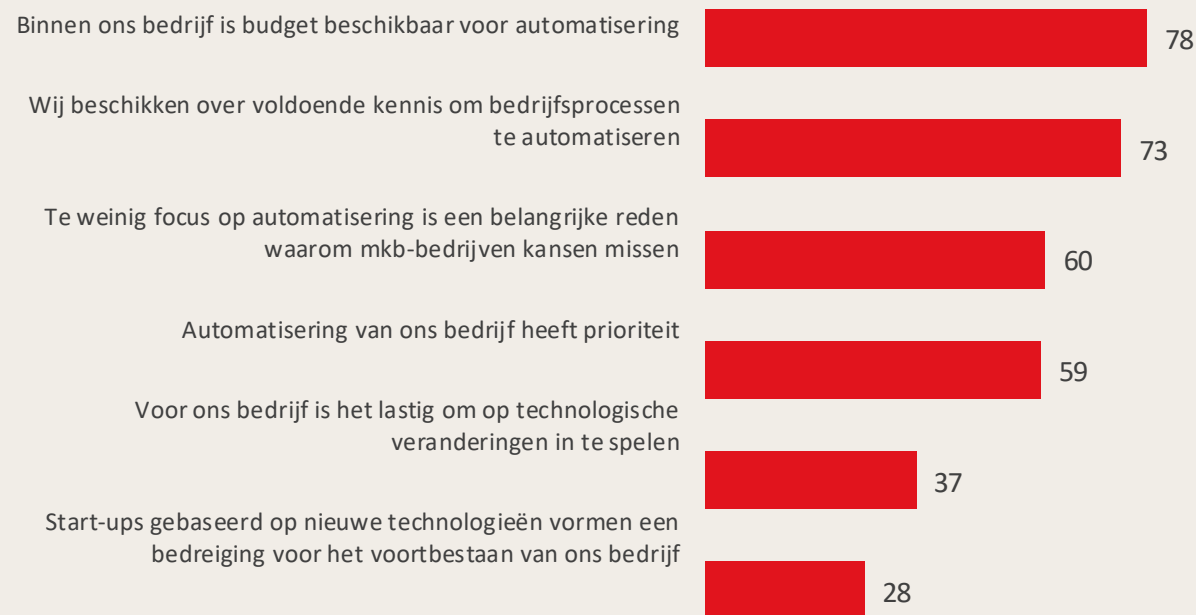
Drie kwart van de mkb-bedrijven beschikt over voldoende kennis

Een kwart van de mkb-bedrijven beschikt daarentegen niet over voldoende kennis om bedrijfsprocessen te automatiseren. Een derde geeft aan dat het voor hun bedrijf lastig is om op technologische veranderingen in te spelen.

Significante verschillen

- De middelgrote mkb-bedrijven hebben vaker budget beschikbaar (87%) en geven vaker prioriteit aan automatisering (67%) dan de kleine mkb-bedrijven (72% respectievelijk 54%).

Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (% mee eens)

Redenen om te automatiseren en uitdagingen ervan

Bijna alle mkb-bedrijven hebben de intentie (verder) te automatiseren, vooral vanwege tijdwinst en kostenbesparing

Slechts 6% van de mkb'ers vindt dat hun bedrijf al voldoende geautomatiseerd is. Redenen waarom ondernemers willen inzetten op verdere automatisering zijn in de eerste plaats kostenbesparing (52%) en tijdwinst (46%). Deze antwoorden liggen in lijn met het eerder geschetste beeld van de krappe arbeidsmarkt en de impact van de hoge prijzen en stijgende loonkosten.

Capaciteit en budget vormen de grootste uitdagingen om te automatiseren

42% van de bedrijven die de intentie hebben om (verder) te automatiseren, heeft gebrek aan tijd/ mensen. 36% heeft als uitdaging het vrijmaken van voldoende budget. Slechts een kwart geeft aan dat ze weerstand van medewerkers ervaren bij de verdere automatisering.

Significante verschillen

- De middelgrote mkb-bedrijven willen vaker automatiseren (44%) vanwege kwaliteitsverbetering dan de kleine mkb-bedrijven (32%).

Wat zijn de voornaamste redenen om bedrijfsprocessen (verder) te automatiseren? (%)
Maximaal 3 antwoorden

Gebruik van data

Meeste mkb'ers vinden data belangrijk om de doelstellingen te behalen

Hoewel uit het onderzoek blijkt dat betere analysemogelijkheden niet de voornaamste reden is om processen in de organisatie te automatiseren (zie vorige pagina), geven de meeste ondernemers aan data wel belangrijk te vinden. 80% is het eens met de stelling 'data is belangrijk voor het behalen van bedrijfsdoelstellingen'.

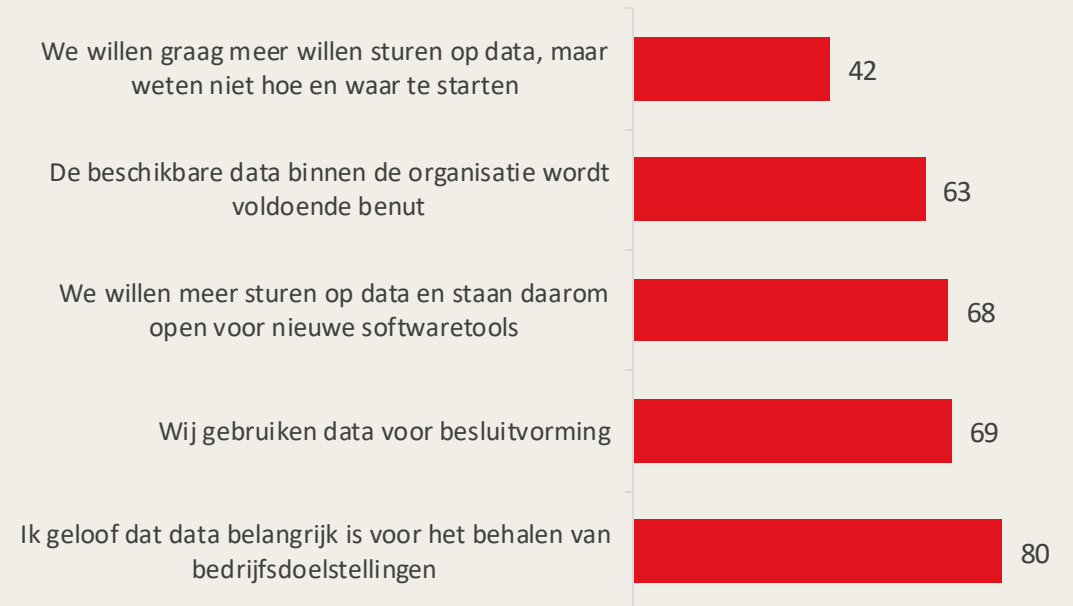
Twee derde van de mkb'ers willen meer sturen op data

69% van de ondernemers zet data ook in om bedrijfsbeslissingen te nemen en 63% zegt dat de beschikbare data (tot nu toe) voldoende wordt benut. Dit neemt niet weg dat 68% (nog) meer wil sturen op data en daarom openstaat voor nieuwe software tools. 42% wil ook graag meer sturen op data, maar weet niet hoe en waar te starten.

Significante verschillen

- De middelgrote mkb-bedrijven vinden vaker dat data belangrijk is voor het halen van bedrijfsdoelen (86%), ze gebruiken data vaker voor besluitvorming (79%) en staan meer open voor nieuwe tools (77%) dan de kleine mkb-bedrijven (resp. 76%, 62% en 62%).
- In de industrie (53%) en accountancy (53%) geeft men vaker dan de andere sectoren aan meer te willen sturen op data, maar niet te weten hoe en waar te starten.

Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (% mee eens)

Gebruik van Artificiële Intelligentie (AI)

AI neemt een grote vlucht: derde mkb-bedrijven gebruikt het

Ten tijde van het MKB Barometer onderzoek 2024, gaf 6% van de mkb-bedrijven aan AI geïmplementeerd te hebben. 46% gaf aan de mogelijkheden te verkennen. We zien nu, een jaar later, dat maar liefst 33% van de mkb-bedrijven AI binnen het bedrijf inzet.

AI vooral gebruikt voor teksten, vertalingen of het maken van beelden

Naast sneller teksten te schrijven of afbeeldingen te genereren (65%) wordt AI gebruikt om vergaderverslagen te maken of vertalingen (42%). Eén derde van de mkb-bedrijven die AI gebruiken, doen dit om inzicht te krijgen in hun bedrijfsprestaties. Een kwart gebruikt AI om te de website, webshop of app te coderen.

Significante verschillen

- Middelgrote mkb-bedrijven maken vaker gebruik van AI (42%) dan kleine mkb-bedrijven (28%).
- In de accountancy (51%) en zakelijke dienstverlening (44%) wordt vaker gebruikt gemaakt van AI dan in de industrie (27%), bouw (24%), handel (28%) en overige branches (32%).

Waarvoor maakt het bedrijf voornamelijk gebruik van AI (artificiële intelligentie)?

(%) Meerdere antwoorden mogelijk

33%
gebruikt AI

"Als kennisbank"

"Opstellen van rapporten"

"Administratieve handelingen"

"Boekhouding"

"Projectplannen, analyse
klantbehoeften"

"Rijgedrag monitoren van chauffeurs"

Attitudes ten opzichte van Artificiële Intelligentie (AI)

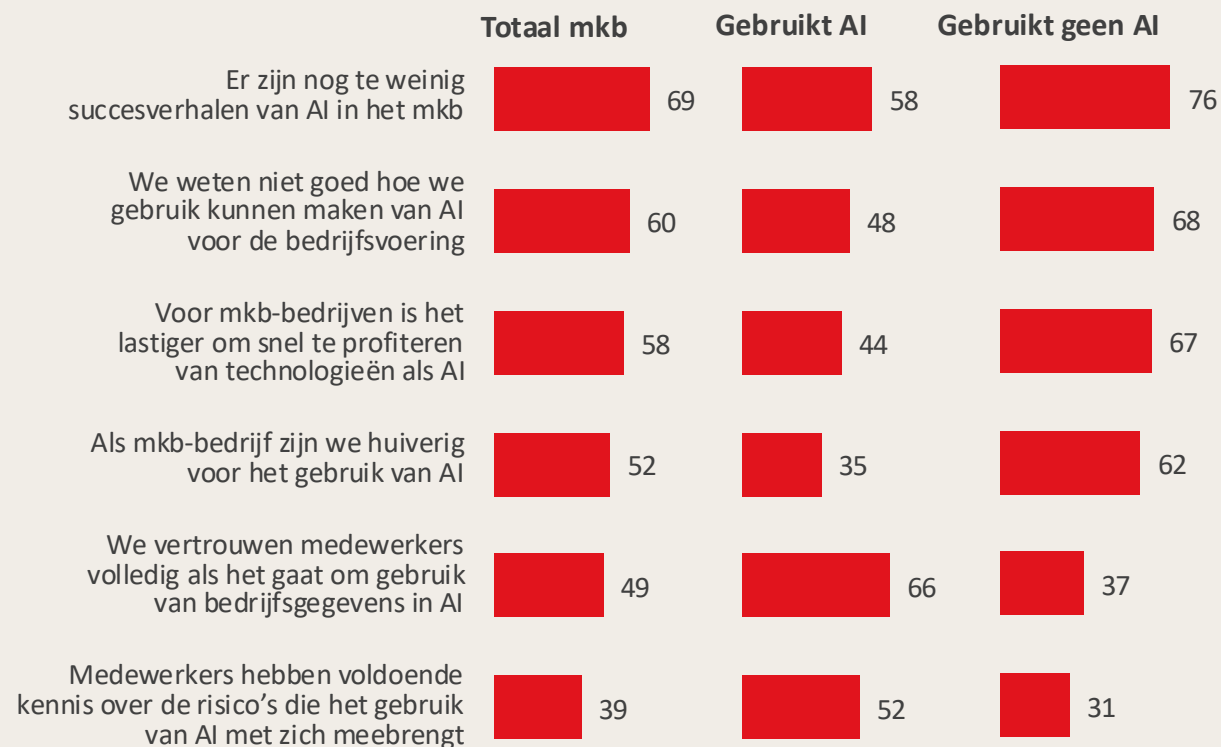
Er is behoefte aan succesvolle voorbeelden van manieren om AI in te zetten

Twee derde van de mkb-bedrijven vindt dat er nog te weinig succesverhalen van AI in het mkb zijn. 60% weet niet goed op welke wijze men AI kan toepassen voor de bedrijfsvoering. 58% vindt dat het lastig is om snel te profiteren van technologieën als AI. Bedrijven die nog geen AI toepassen zijn het op deze punten sterker eens dan bedrijven die wel AI toepassen.

Er zijn ook zorgen ten aanzien van het gebruik van AI

De helft van de mkb-bedrijven is huiverig voor het gebruik van AI: niet-gebruikers meer (62%) dan de gebruikers (35%). Twee derde van de bedrijven die AI gebruiken, vertrouwen medewerkers volledig als het gaat om het gebruik van bedrijfsgegevens bij het gebruik van AI. Slechts de helft van de bedrijven die AI gebruiken, geeft aan dat medewerkers voldoende kennis hebben over de risico's. Bedrijven die nog geen AI toepassen, zijn vaker huiverig en hebben minder vertrouwen in het veilig gebruik door medewerkers dan bedrijven die wel AI gebruiken.

Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
(% mee eens)

3E. Uitkomsten:

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Verantwoord ondernemen

Verantwoord ondernemen geen prioriteit, wel breed gedragen

Tot slot vroegen we ondernemers via dit onderzoek naar hun mening op het gebied van verantwoord ondernemen. Bij velen staat dit niet bovenaan de prioriteitenlijst. Zoals blijkt uit de grafiek op pagina 14 is verantwoord ondernemen gemiddeld voor slechts 10% van de mkb'ers de belangrijkste bedrijfsdoelstelling. Dit neemt niet weg dat het verantwoord ondernemen breed gedragen wordt: bij 71% van de mkb-bedrijven heeft dit prioriteit binnen het bedrijf. 56% vindt zelfs dat mkb-bedrijven een voortrekkersrol in de maatschappij hebben op het gebied van duurzaamheid en verantwoord ondernemen.

Cybersecurity en gegevensbescherming belangrijk

Zoomen we dieper in op verantwoord ondernemen, dan zien we dat men vooral van cybersecurity en gegevensbescherming actief werk maakt, drie kwart van de mkb-bedrijven doet dit. Ook werkt twee derde actief aan het verminderen van de CO2-voetafdruk en heeft bijna twee derde doelstellingen ten aanzien van diversiteit in het personeelsbestand.

Significante verschillen

- Bij elke stelling zijn de middelgrote mkb-bedrijven het er significant vaker mee eens dan de kleine mkb-bedrijven.

Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over verantwoord ondernemen? (% mee eens)

Publicatie van duurzaamheidsprestaties (CRSD)

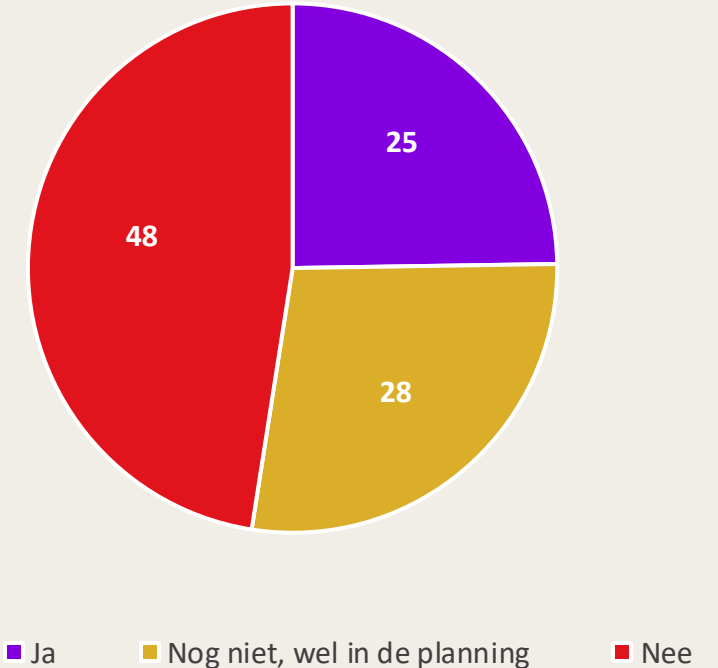
Kwart mkb'ers publiceert duurzaamheidsprestaties

Met oog op de Europese CSRD-wetgeving (de Corporate Sustainability Reporting Directive), vroegen we mkb'ers in dit onderzoek of zij zich voorbereiden op het rapporteren en publiceren van hun duurzaamheidsprestaties. Op dit moment rapporteert 25% van de mkb'ers extern over de duurzaamheidsprestaties van het bedrijf. Bij nog eens 28% staat het op de planning dit te gaan doen. Daarmee lijkt het erop dat bijna de helft van de mkb'ers in ons land zich bewust is van het belang te rapporteren over de impact van hun activiteiten op mens en milieu. De verhouding is vergelijkbaar met de resultaten van het Barometer onderzoek in 2024.

Significante verschillen

- Middelgrote mkb-bedrijven rapporteren vaker wel (35%) dan de kleine mkb-bedrijven (18%).
- In de industriector (34%) en bouwsector (34%) wordt vaker gerapporteerd dan in de handel (19%), zakelijke dienstverlening (21%) en overige branches (20%).
- Mkb-bedrijven met buitenlandse vestigingen rapporteren vaker wel (39%) dan mkb-bedrijven zonder buitenlandse vestigingen (18%).

Rapporteert uw bedrijf jaarlijks extern over duurzaamheidsprestaties? (%)

Welzijn van medewerkers

Bijna alle mkb-bedrijven werken aan welzijn van medewerkers

Het vinden en behouden van personeel is de nummer één uitdaging en bedrijfsdoelstelling in 2025. We zien dan ook dat 84% van de bedrijven actief werkt aan het welzijn van medewerkers. Bijna de helft van de mkb-bedrijven biedt daartoe opleidings- en ontwikkelmogelijkheden aan. Bij 40% mag men frequent thuiswerken en bij 15% kan men zelfs in het buitenland werken. In de categorie 'anders' noemt men vaak: sporten, gratis lunch en fruit aanbieden, rust buiten werktijd, verregaande vrijheid en sociale activiteiten.

“Recht om niet benaderd te worden na 18.00 uur, in weekend en vakanties”

“Lunch wordt betaald door de werkgever”

“Medewerkers hebben volledige vrijheid in hoe ze werk en taken invullen”

Significante verschillen

- In de handelssector wordt minder vaak dan gemiddeld aan het welzijn van medewerkers gewerkt (71%);
- In de zakelijke dienstverlening (89%) en accountancy (96%) wordt juist vaker van gemiddeld gewerkt aan het welzijn van medewerkers.
- De middelgrote mkb-bedrijven werken iets vaker (89%) actief aan het welzijn van personeel dan de kleine mkb-bedrijven (81%).

Onderneemt uw bedrijf activiteiten om bij te dragen aan het welzijn van medewerkers? (%)

4. Contact

Contact

Auteursrecht

Het is toegestaan resultaten uit het MKB Barometer onderzoek over te nemen in eigen publicaties, mits de bron vermeld wordt en gebruik van de resultaten geen commerciële doeleinden dient.

Over Exact

Exact ontwikkelt cloud software voor kleine en middelgrote bedrijven en hun accountants. De producten automatiseren bedrijfsprocessen: denk aan financiële en HR-processen. Maar ook aan specifieke ERP-oplossingen voor handel, productie, projecten en bouw. Dat levert niet alleen tijdwinst op, maar ook inzicht. Zo kunnen klanten efficiënt werken, onderbouwde beslissingen nemen en verder groeien. Inmiddels vertrouwen ruim 150.000 klanten, voornamelijk in Nederland, België en Duitsland, op Exact's software.

Exact is in 1984 opgericht in Delft, waar het hoofdkantoor nog altijd gevestigd is. Dagelijks werken ruim 2.000 ambitieuze professionals aan innovatie. Verantwoord ondernemen staat daarbij centraal, want alleen met respect voor elkaar, het milieu en de samenleving kan de organisatie op lange termijn van waarde zijn.

 www.exact.com | media@exact.com

 Molengraafsingel 33, 2629 JD Delft